

కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ సంహితా

॥అథ షష్ఠ కాణ్డే పంచమః ప్రశ్నః॥

హరిః ఓమ్॥ ఇన్ద్రో వృత్రాయ వజ్రముదయచ్ఛథ్స వృత్తో వజ్రాదుద్యతాదబిభేఢ్సోఽబ్రవీన్నా
మే ప్ర హారస్తి వా ఇదం మయి వీర్యం తత్తే ప్ర దాస్యామీతి తస్మా ఉక్త్యం
ప్రాకయచ్ఛత్తస్మై ద్వితీయముదయచ్ఛథ్సోఽబ్రవీన్నా మే ప్ర హారస్తి వా ఇదం మయి
వీర్యం తత్తే ప్ర దాస్యామీతి [0] తస్మా ఉక్త్యమేవ ప్రాకయచ్ఛత్తస్మై
తృతీయముదయచ్ఛత్తం విష్ణురన్వతిష్ఠత జహీతి సోఽబ్రవీన్నా మే ప్ర హారస్తి వా ఇదం
మయి వీర్యం తత్తే ప్ర దాస్యామీతి తస్మా ఉక్త్యమేవ ప్రాకయచ్ఛత్తం నిర్మాయం
భూతమహన్ యజ్ఞో హి తస్య మాయాఽఽసీద్యదుక్థ్యో గృహ్యత ఇన్ద్రియమేవ [1]
తద్వీర్యం యజమాన్ భ్రాతృవ్యస్య వృజ్ఞు ఇన్ద్రాయ త్వా బృహద్వతే వయస్వత
ఇత్యాహేన్ద్రాయ హి స తం ప్రాకయచ్ఛత్తస్మై త్వా విష్ణవే త్వేత్యాహ యదేవ
విష్ణురన్వతిష్ఠత జహీతి తస్మాద్విష్ణుమన్వాభజతి త్రిర్నిర్గుహ్ణతి త్రిర్హి స తం తస్మై
ప్రాకయచ్ఛదేష తే యోనిః పునర్హవిరసీత్యాహ పునఃపున- [3] ర్హ్యస్మాన్నిర్గుహ్ణతి
చక్షుర్వా ఏతద్యజ్ఞస్య యదుక్త్యస్తస్మాదుక్త్యగ్ం హుతగ్ం సోమా అన్వాయన్తి తస్మాదాత్మా
చక్షురస్వేతి తస్మాదేకం యన్తం బహవోఽను యన్తి తస్మాదేకో బహూనాం భద్రో భవతి
తస్మాదేకో బహ్వీర్జాయా విన్దతే యది కామయేతాఽధ్వర్యురాత్మానం
యజ్ఞయశసేనాఽర్పయేయమిత్యన్తరాఽఽహవనీయశ్చ హవిర్ధానశ్చ తిష్ఠన్నవ నయే- [8]
దాత్మానమేవ యజ్ఞయశసేనాఽర్పయతి యది కామయేత యజమానం
యజ్ఞయశసేనాఽర్పయేయమిత్యన్తరా సదోహవిర్ధానే తిష్ఠన్నవ నయేద్యజమానమేవ
యజ్ఞయశసేనాఽర్పయతి యది కామయేత సదస్యాన్ యజ్ఞయశసేనాఽర్పయేయమితి

ఇతీన్ద్రియమేవ పునఃపునర్నయేత్త్యస్త్యిగంశచ॥6.5.1॥

ఆయుర్వా ఏతద్యజ్ఞస్య యద్ధ్రువ ఉత్తమో గ్రహణాం గృహ్యతే తస్మాదాయుః
ప్రాణానాముత్తమం మూర్ధానం దివో అరతిం పృథివ్యా ఇత్యాహ మూర్ధానమేవైనగ్ం
సమానానాజ్కరోతి వైశ్వానరమృతాయ జాతమగ్నిమిత్యాహ వైశ్వానరగ్ం హి
దేవతయాఽఽయురుభయతోవైశ్వానరో గృహ్యతే తస్మాదుభయతః ప్రాణా
అధస్తాచోపరిష్టాచ్ఛార్ధిన్ఽస్యే గ్రహ గృహ్యస్తేకర్ధి ధ్రువస్తస్మా- [౬]
దర్ధ్యవాజ్ప్రాణోఽస్యేషాం ప్రాణానాముపోష్టేఽస్యే గ్రహః సాద్యస్తేనుపోష్ఠే
ధ్రువస్తస్మాదస్థాఽన్యాః ప్రజాః ప్రతితిష్ఠన్తి మాగ్ంసేనాఽన్యా అసురా వా ఉత్తరతః పృథివీం
పర్యాచికిర్షన్తాం దేవా ధ్రువేణాఽదృగ్ంహన్తద్ధ్రువస్య ధ్రువత్వం యద్ధ్రువ ఉత్తరతః
సాద్యతే ధృత్యా ఆయుర్వా ఏతద్యజ్ఞస్య యద్ధ్రువ ఆత్మా హోతా యద్ధోతృచమసే
ధ్రువమవనయత్యాత్మస్తేవ యజ్ఞస్యా- [౭] ఽఽయుర్ద్ధాతి పురస్తా దుక్థస్యాఽవనీయ
ఇత్యాహుః పురస్తాద్ధ్యాయుషో భుజ్కే మధ్యతోఽవనీయ ఇత్యాహుర్మధ్యమేన హ్యాయుషో
భుజ్కే ఉత్తరార్ధేఽవనీయ ఇత్యాహురుత్తమేన హ్యాయుషో భుజ్కే వైశ్వదేవ్యామృచి
శస్యమానాయామవ నయతి వైశ్వదేవ్యో వై ప్రజాః ప్రజాస్వేవాఽఽయుర్ద్ధాతి||[౮]
ధ్రువస్తస్మాదేవ యజ్ఞస్యైకాన్త చత్వారిగ్ంశచ్చ||6.5.2||

యజ్ఞేన వై దేవాః సువర్గం లోకమాయస్తేకమన్యంత మనుష్యా నోఽన్వాభవిష్యంతి తే
సంవత్సరేణ యోపయిత్వా సువర్గలోకమాయంతమృషయ ఋతుగ్రహారేవాను
ప్రాజానన్ యదృతుగ్రహ గృహ్యస్తే సువర్గస్య లోకస్య ప్రజ్ఞాత్యై ద్వాదశ గృహ్యస్తే

ద్వాద॑శ మా॒సాః సం॑వత్స॒రః సం॑వత్స॒రస్య ప్ర॒జ్ఞాత్వై॑ స॒హ ప్ర॒థ॒మౌ గృ॑హ్యేతే స॒హోత్త॑మా
 తస్మాద్ద్వా॑ద్వా॒వృ॒తూ ఉ॑భ॒యతో॑ముఖ॒మృతు॑పాత్రం భ॒వతి కో [F] హి తద్వేద॑యత
 ఋతూ॑నాం ముఖ॒మృతు॑నా ప్రే॒వ్యేతి॑ షట్కృత్వ ఆహ॒ షడ్వా॑ ఋతవ ఋతూనే॒వ
 ప్రే॒ణాత్యృ॑తుభిరితి చతుశ్చతుష్పద ఏ॒వ పశూ॑న్ప్రే॒ణాతి ద్విః పునర్ఋ॑తునాఽహ ద్విపద
 ఏ॒వ ప్రే॒ణాత్యృ॑తునా ప్రే॒వ్యేతి॑ షట్కృత్వ ఆహర్తుభిరితి చతుస్తస్మాచ్ఛతుష్పాదః పశవ
 ఋతూను॑వ జీ॒వన్తి ద్విః [౧౦] పునర్ఋ॑తునాఽహ తస్మాద్ద్విపాదశ్చతుష్పదః పశూను॑వ
 జీ॒వన్త్యృ॑తునా ప్రే॒వ్యేతి॑ షట్కృత్వ ఆహర్తుభిరితి చతుర్ద్విః
 పునర్ఋ॑తునాఽహోఽక్రమణమే॒వ తథ్నే॑తుం యజమా॒నః కురు॑తే సు॒వర్గ॑స్య లోక॒స్య
 సమ॑ష్టై నాఽన్యోఽన్యమను ప్ర పద్యే॒త యదన్యోఽన్యమను ప్ర పద్యే॒తర్తుర్ఋ॑తుమను
 ప్ర పద్యే॒తర్తువో॑ మోహు॒కాః స్మ్యః [౧౧] ప్రసిద్ధమే॒వాధ్వ॑ర్యుర్దక్షిణే॒న ప్ర పద్యే॒తే ప్రసిద్ధం
 ప్రతిప్రస్థాతోత్తరే॒ణ తస్మాదాది॑త్యః షణ్మాసో దక్షిణే॒నైతి షడుత్తరే॒ణోపయా॑మగృహీతోఽసి
 సగ్ంసర్వోఽన్యగ్ంహస్తత్యా॒య త్వే॒త్యాహోఽస్తి త్ర॒యోద॑శో మా॒స ఇత్యా॑హుస్తమే॒వ
 తత్ప్రే॒ణాతి॑||౧౨||

కో జీ॒వన్తి ద్వి॒స్సుశ్చతు॑స్త్రిగ్ంశచ॑||6.5.3||

సు॒వర్గా॑య వా ఏ॒తే లో॒కాయ॑ గృహ్య॒న్తే యదృ॑తుగ్రహ జ్యోతిరి॒న్త్రాగ్ని
 యదై॒న్త్రాగ్ని॑మృతుపాత్రే॒ణ గృ॒హ్ణతి జ్యోతి॑రే॒వాఽస్మా ఉ॒పరి॑ష్టాద్దధాతి సు॒వర్గ॑స్య
 లోక॒స్యాను॑ఖ్యాత్యా ఓజోభృ॒తౌ వా ఏ॒తౌ దే॒వానాం॑ యది॒న్త్రాగ్ని యదై॒న్త్రాగ్నే గృ॒హ్యత ఓజ
 ఏ॒వాఽవ రు॑న్ధే వైశ్వదే॒వగ్ం శుక్ర॑పాత్రే॒ణ గృ॒హ్ణతి వైశ్వదే॒వ్యో వై ప్ర॒జా అసా॑వాదిత్యః శుక్రో
 యదై॒వ్వైశ్వదే॒వగ్ం శుక్ర॑పాత్రే॒ణ గృ॒హ్ణతి తస్మాదసా॑వాదిత్యః [౧౩] సర్వాః ప్ర॒జాః
 ప్రత్య॑జ్ఞే॒జాదే॒తి తస్మాధ్వ॑ర్వ ఏ॒వ మ॒న్యతే మాం ప్రత్యు॑దగాదితి వైశ్వదే॒వగ్ం శుక్ర॑పాత్రే॒ణ
 గృ॒హ్ణతి వైశ్వదే॒వ్యో వై ప్ర॒జాస్తే॒జః శుక్రో యదై॒వ్వైశ్వదే॒వగ్ం శుక్ర॑పాత్రే॒ణ గృ॒హ్ణతి ప్ర॒జాస్వే॒వ

తేజో దధాతి||[౧౪]

తస్మాదసావాదిత్యస్త్రిగ్ంశచ్చ||6.5.4||

ఇన్తో మరుద్భిః సాంవిద్యేన మాధ్యన్దిసే సవసే వృత్రమహాన్ యన్మాధ్యన్దిసే సవసే
మరుత్వతీయా గృహ్యన్తే వార్తృఘ్నా ఏవ తే యజమానస్య గృహ్యన్తే తస్య వృత్రం
జఘ్నుష బుతవోఽముహ్యన్థ బుతుపాత్రేణ మరుత్వతీయానగృహ్ణతతో వై స
బుతూన్ప్రాజానాద్యదృతుపాత్రేణ మరుత్వతీయా గృహ్యన్త బుతూనాం ప్రజ్ఞాత్యై వజ్రం
వా ఏతం యజమానో భ్రాతృవ్యాయ ప్ర హరతి యన్మరుత్వతీయా ఉదేవ ప్రథమేన [౧౫]
యచ్ఛతి ప్ర హరతి ద్వితీయేన స్పృణుతే తృతీయేనాఽయుధం వా ఏతద్యజమానః
సగ్గ్స్సురుతే యన్మరుత్వతీయా ధనురేవ ప్రథమో జ్యో ద్వితీయ ఇషస్తృతీయః ప్రత్యేవ
ప్రథమేన ధత్తే వి సృజతి ద్వితీయేన విధ్యతి తృతీయేనేన్తో వృత్రగ్ం హత్వా పరాం
పరావతమగచ్ఛదపాఽరాధమితి మన్యమానః స హరితోఽభవథస్
ఏతాన్మరుత్వతీయానాత్మస్పరణానపశ్యత్తానగృహ్ణత [౧౬] ప్రాణమేవ
ప్రథమేనాఽస్పృణుతాఽపానన్ద్వితీయేనాఽఽత్మానన్ద్వితీయేనాఽఽత్మస్పరణా వా ఏతే
యజమానస్య గృహ్యన్తే యన్మరుత్వతీయాః ప్రాణమేవ ప్రథమేన
స్పృణుతేఽపానన్ద్వితీయేనాఽఽత్మానం తృతీయేనేన్తో వృత్రమహన్తం దేవా అబ్రువన్మహాన్
వా అయమభూద్యో వృత్రమవధీదితి తన్మహేన్ద్రస్య మహేన్ద్రత్వగ్ం స ఏతం
మాహేన్ద్రముద్ధారముదహరత వృత్రగ్ం హత్వాఽన్యాసు దేవతాస్వధి యన్మాహేన్తో
గృహ్యత ఉద్ధారమేవ తం యజమాన ఉద్ధరతేఽన్యాసు ప్రజాస్వధి శుక్రపాత్రేణ గృహ్ణతి
యజమానదేవత్యో వై మాహేన్ద్రస్తేజః శుక్రో యన్మాహేన్ద్రగ్ం శుక్రపాత్రేణ గృహ్ణతి
యజమాన ఏవ తేజో దధాతి||[౧౭]

ప్రథమేనాఽగృహ్ణత దేవతాస్వప్తావిగ్ంశతిశ్చ||6.5.5||

అది॑తిః పు॒త్రకా॑మా సా॒ధ్యేభ్యో॑ దే॒వేభ్యో॑ బ్ర॒హ్మ॑ద॒నమ॑ప॒చత్త॑స్యా
 ఉ॒చ్ఛేష॑ణమదదుస్తత్ప్రా॒కృతా॑న్నా॒థా రే॒తోఽధ॑త్త త॒స్యై చ॒త్వార॑ ఆది॒త్యా అ॒జాయ॑న్త సా
 ద్వి॒తీయ॑మప॒చథ్నా॑మ॒న్యతో॑చ్ఛేషణాన్మ ఇ॒మేఽజ్ఞ॑త యదగ్రే॑ ప్రా॒శిష్యా॑మీతో మే
 వసీ॑యాగ్ంసో జని॒ష్ఠన్త ఇ॒తి సా॒గ్రే ప్రా॒కృతా॑న్నా॒థా రే॒తోఽధ॑త్త త॒స్యై
 వృ॒ద్ధమా॑ణ్డమ॒జాయ॑త సా॒కది॑త్యేభ్య ఏ॒వ [౧౦] తృ॒తీయ॑మప॒చద్భో॑గాయ మ ఇదగ్రే॑
 శ్రా॒న్తమ॑స్త్వి॒తి తే॒ఽబ్రు॑వ॒న్వరం॑ వృ॒ణామ॑హై యో॒తో జా॑యాతా అ॒స్మాక॒గ్ం స
 ఏకో॑ఽస॒ద్యోఽస్య॑ ప్ర॒జాయా॑మృ॒ధ్యాతా అ॒స్మాకం॑ భో॒గాయ॑ భ॒వాది॑తి తతో
 వి॒వస్వా॑నాది॒త్యోఽజా॑యత త॒స్య వా ఇ॒యం ప్ర॒జా య॑న్మను॒ష్యాస్తా॑స్వేక ఏ॒వర్థో॑ యో
 యజ॑తే స దే॒వానాం॑ భో॒గాయ॑ భ॒వతి దే॒వా వై య॒జ్ఞా- [౧౧] ద్రు॒ద్రమ॑న్తరాయ॒న్థ
 ఆది॒త్యాన॑న్వాక్రమత తే ద్విదే॒వత్యా॑న్ప్రా॒పద్య॑న్త తాన్మ ప్ర॒తి ప్రా॒యచ్ఛ॑న్తస్మాదపి వ॒ధ్యం
 ప్రప॑న్తన్మ ప్ర॒తి ప్ర య॒చ్ఛన్తి తస్మాద్దే॒వత్యే॑భ్య ఆది॒త్యో నిర్భ॑హ్యతే
 యదు॒చ్ఛేష॑ణాద॒జాయ॑న్త తస్మాదు॒చ్ఛేష॑ణాద్భ॒హ్యతే తి॒స్సభి॑ర్ఋగ్భిర్భ॒హ్యతే మాతా పితా
 పు॒త్రస్తదే॑వ తన్మి॒థున॑ముల్బం గర్భో॑ జరాయు తదే॒వ త- [౧౨] ని॒థునం॑ పశవో వా ఏ॒తే
 యదాది॒త్యః ఊర్గ్ధి॑ ద॒ధ్నా మ॒ధ్యతః॑ శ్రీ॒ణాత్యూర్జ॑మే॒వ పశూ॑నాం మ॒ధ్యతో ద॒ధాతి
 శృ॒తాత॑జ్జ్యే॒న మే॒ధ్యత్వా॑య తస్మాదా॒మా ప॒క్వం దు॒హే పశ॑వో వా ఏ॒తే యదాది॒త్యః
 పరి॒శ్రిత్య॑ గృ॒హ్ణతి॑ ప్రతిరు॒ద్యైవా॑స్మై పశూన్సృ॒హ్ణతి॑ పశవో వా ఏ॒తే యదాది॒త్య ఏ॒ష
 రుద్రో॑ యదగ్నిః పరి॒శ్రిత్య॑ గృ॒హ్ణతి॑ రుద్రాదే॒వ పశూ॑నన్తర్దధా- [౧౩] త్యేష వై
 వి॒వస్వా॑నాది॒త్యో యదు॒పాగ్ంశు॑సవనః స ఏ॒తమే॒వ సోమ॑పీ॒థం పరి॑ శయ ఆ
 తృ॒తీయ॑సవనాద్వి॒వస్వ ఆది॒త్యేష తే సోమ॑పీ॒థ ఇత్యా॑హ వి॒వస్వ॑న్తమే॒వాకది॒త్యగ్ం
 సోమ॑పీ॒థేన॑ సమర్థయతి యా ది॒వ్యా వృ॒ష్టిస్త॑యా త్వా శ్రీ॒ణామీ॒తి వృ॒ష్టికా॑మస్య
 శ్రీ॒ణీయాద్వృ॒ష్టిమే॒వాక॑వ రున్ధీ॑ యది తాజక్తు స్సున్ధీ॒ద్వర్ష॑కః పర్జ॒న్యః స్వాద్య॑ది

చి॒రమ॑వ॒ర్షకో న సా॑ద॒యత్య॑స॒న్నాద్ధి॑ ప్ర॒జాః ప్ర॒జాయ॑స్తే నా॒ను వ॑ష॒ట్కరోతి॑
యద॑నువ॒షట్కు॑ర్యాద్దు॒ద్రం ప్ర॒జా అ॒న్వవ॑సృజే॒న్న హు॒త్వాఽస్వీక్షే॑త॒ యద॑స్వీక్షే॒త చక్షు॑ర॒స్య
ప్ర॒మాయు॑కగ్గ్ స్యాత్త॒స్మాన్నాఽస్వీక్ష్యః॑||[౨౨]

ఏ॒వ య॑జ్ఞా॒జ్ఞరాయ॑ తదే॒వ తద॑న్తర్ద॒ధాతి॑ న స॒ప్తవి॑గ్గ్శతిశ్శ||6.5.6||

అ॒న్తర్యా॑మపాత్రే॒ణ సా॑వి॒త్రమా॑గ్ర॒యణాద్ధృ॑హ్ణతి ప్ర॒జాప॑తిర్వా ఏ॒ష యదా॑గ్ర॒యణః
ప్ర॒జానాం॑ ప్ర॒జన॑నాయ న సా॑ద॒యత్య॑స॒న్నాద్ధి॑ ప్ర॒జాః ప్ర॒జాయ॑స్తే నా॒ను వ॑ష॒ట్కరోతి॑
యద॑నువ॒షట్కు॑ర్యాద్దు॒ద్రం ప్ర॒జా అ॒న్వవ॑సృజేదే॒ష పై గా॒యత్రో దే॒వానాం॑ య॒ధ్సవి॑త్రై॒ష
గా॒యత్రి॒యై లోకే॑ గృ॒హ్యతే॑ యదా॑గ్ర॒యణో యద॑న్తర్యామపాత్రే॒ణ
సా॑వి॒త్రమా॑గ్ర॒యణాద్ధృ॑హ్ణతి స్వాదే॒పైనం॑ యోసే॒ర్నిర్ధృ॑హ్ణతి విశ్వే [౨౩] దే॒వాస్తృ॑తీ॒యగ్ం
స॒వనం॑ నోద॒యచ్ఛస్తే॑ స॒వితారం॑ ప్రా॒తఃస॒వన॑భాగగ్ం స॒న్తం తృ॑తీ॒యస॒వన॑మ॒భి
ప॒ర్యణ॑యన్తతో పై తే తృతీ॒యగ్ం స॒వన॑ముద॒యచ్ఛన్ యత్తృ॑తీ॒యస॒వసే॑ సా॒విత్రో
గృ॒హ్యతే॑ తృతీ॒యస్య స॒వనస్యోద్య॑త్యై స॒వితృపాత్రే॑ణ పైశ్వదే॒వఙ్కుల॑శాద్ధృహ్ణతి పైశ్వదే॒వ్యో
పై ప్ర॒జా పైశ్వదే॒వః కల॑శః స॒వితా ప్ర॒సవా॑నామీశే య॒ధ్సవి॑తృపాత్రే॒ణ పైశ్వదే॒వం
కల॑శాద్గృహ్ణతి స॒వితృప్ర॒సూత ఏ॒వాఽస్మై ప్ర॒జాః ప్ర [౨౪] జన॑యతి సోమే సోమమ॒భి
గృ॒హ్ణతి రే॒త ఏ॒వ తద్ద॑ధాతి సుశ॒ర్మాఽసి సుప్ర॑తిష్ఠాన ఇత్యాహ సోమే హి
సోమమ॒భిగృ॒హ్ణతి ప్ర॑తిష్ఠిత్యా ఏ॒తస్మి॒న్వా అపి॑ గ్రహే మనుష్యేభ్యో దే॒వేభ్యః పి॒తృభ్యః
క్రి॒యతే సుశ॒ర్మాఽసి సుప్ర॑తిష్ఠాన ఇత్యాహ మనుష్యేభ్య ఏ॒పైతే॑న కరోతి బృహదిత్యాహ
దే॒వేభ్య ఏ॒పైతే॑న కరోతి నమ ఇత్యాహ పి॒తృభ్య ఏ॒పైతే॑న కరోత్యేతావతీర్వై దే॒వతా॑స్తాభ్య
ఏ॒పైనగ్ం స॒ర్వాభ్యో గృ॒హ్ణత్యే॒ష తే యోని॑ర్విశ్వేభ్యస్తా దే॒వేభ్య ఇత్యాహ పైశ్వదే॒వో హ్యే॒షః||

[౨౫]

విశ్వే ప్ర పి॒తృభ్య ఏ॒పైతే॑న కరోత్యేకాన్ విగ్ంశతిశ్శ||6.5.7||

ప్రాణో వా ఏష యదుపాగ్ంశుర్యదుపాగ్ంశుపాత్రేణ ప్రథమశ్చోత్తమశ్చ గ్రహౌ గృహ్యే
 తేప్రాణమేవాను ప్రయన్తి ప్రాణ మనూద్యన్తి ప్రజాపతిర్వా ఏష యదాగ్రయణః ప్రాణ
 ఉపాగ్ంశుః పత్నీః ప్రజాః ప్ర జనయన్తి యదుపాగ్ంశుపాత్రేణ
 పాత్రీవతమాగ్రయణాద్గృహ్యతి ప్రజానాం ప్రజననాయ తస్మాత్ప్రాణం ప్రజా అను ప్ర
 జాయస్తే దేవా వా ఇతైతః పత్నీః సువర్గం [౨౬] లోకమజిగాగ్ంసస్తే సువర్గం లోకం న
 ప్రాజానన్త ఏతం పాత్రీవతమపశ్యన్తమగృహ్యత తతో వై తే సువర్గం లోకం ప్రాజానన్
 యత్పాత్రీవతో గృహ్యతే సువర్గస్య లోకస్య ప్రజ్ఞాత్యై స సోమో నాతిష్ఠత స్త్రీభ్యో
 గృహ్యమాణస్తం ఘృతం వజ్రజ్ఞుత్వాఽఘ్నన్తన్నిరిన్ద్రియం భూతమగృన్తస్మాథ్నిస్త్రీయా
 నిరిన్ద్రియా అదాయాదీరపి పాపాత్పుగ్ంస ఉపస్థితరం [౨౭] వదన్తి యద్భృతేన పాత్రీవతగ్
 శ్రీణాతి వజ్రేణైవైనం వశే కృత్వా గృహ్యేత్యపయామగృహీతోఽసీత్యాహేయం వా
 ఉపయామస్తస్మాదిమాం ప్రజా అను ప్ర జాయస్తే బృహస్పతిసుతస్య త ఇత్యాహ బ్రహ్మ వై
 దేవానాం బృహస్పతిర్బ్రహ్మణైవాఽస్మై ప్రజాః ప్ర జనయతీన్దో ఇత్యాహ రేతో వా ఇన్దూ రేత
 ఏవ తద్దధాతీన్ద్రియావ ఇ- [౨౮] త్యాహ ప్రజా వా ఇన్ద్రియం ప్రజా ఏవాఽస్మై ప్ర
 జనయత్యగ్నా ౩ ఇత్యాహోఽగ్నిర్వై రేతోధాః పత్నీవ ఇత్యాహ మిథునత్వాయ సజూర్దేవేన
 త్వష్ట్రా సోమం పిబేత్యాహ త్వష్టా వై పశూనాం మిథునానాగ్ం రూపకృద్రూపమేవ పశుషు
 దధాతి దేవా వై త్వష్టారమజిఘాగ్ంసన్ధి పత్నీః ప్రాపద్యత తన్న ప్రతి
 ప్రాయచ్ఛన్తస్మాదపి [౨౯] వధ్యం ప్రపన్నం న ప్రతి ప్ర యచ్ఛన్తి తస్మాత్పాత్రీవతే త్వష్టేఽపి
 గృహ్యతే న సాదయత్యసన్నాద్ధి ప్రజాః ప్రజాయస్తే నాను వషట్కరోతి
 యదనువషట్కుర్యాద్బుద్ధం ప్రజా అన్వవస్పజేద్యన్నానువషట్కుర్యాదశాన్తమగ్నిథోమం
 భక్షయేదుపాగ్ంశ్వను వషట్కరోతి న రుద్రం ప్రజా అన్వవస్పజతి శాన్తమగ్నిథోమం
 భక్షయత్యగ్నిన్నేష్టురుపస్థమా సీద [౩౦] నేష్టః పత్నీముదానయేత్యాహోఽగ్నిదేవ నేష్టరి రేతో

ద॒ధా॒తి నే॒ష్టా ప॒త్నియా॒ముద్గా॒త్రా స॒ం ఖ్యా॑పయతి ప్ర॒జాప॑తిర్వా ఏ॒ష య॑దుద్గాతా ప్ర॒జానా॑
 ప్ర॒జన॑నాయాప ఉప ప్ర వర్తయతి రేత ఏ॒వ త॑ధ్ని॒శ్చాత్యూ॒రుణో॑ప ప్ర వర్తయత్యూ॒రుణా
 హి రేతః॑ సి॒చ్యతే॑ నగ్నంక్రి॒యారు॒ముప ప్ర వర్తయతి యదా హి నగ్న ఊ॒రుర్భవ॑త్యథ
 మిధునీ భవతోఽథ రేతః సి॒చ్యతేఽథ ప్ర॒జాః ప్ర జా॑యన్తే॥[30]
 ప॒త్నీస్సు॒వర్గము॑పస్తేతరమిద్ధియావ ఇత్యపి సీద మిధున్యష్టే చ॥6.5.8॥

ఇ॒న్తో వృ॒త్రమ॑హ॒న్తస్య॑ శీ॒ర్షక॑పాలముదౌబ్జధన్ ద్రోణకలశోఽభవత్తస్మాథ్సోమః సమస్తవధన్
 హరియోజనోఽభవత్తం వ్యచికిధన్జుహవానీ ౩ మా హౌషా ౩ మితి సోఽమన్యత
 యద్దోష్యామ్యామగ్ం హోష్యామి యన్న హోష్యామి యజ్ఞపేశసజ్కరిష్యామీతి తమద్రియత
 హోతుగ్ం సోఽగ్నిరబ్రవీన్న మయ్యామగ్ం హోష్యసీతి తం ధానాభిరశ్రీణాత్- [౩౨] తగ్ం
 శృతం భూతమజుహోద్యద్ధానాభిర్హరియోజనగ్ం శ్రీణాతి శృతత్వాయ శృతమేవైనం
 భూతజుహోతి బహ్విభిః శ్రీణాత్యేతావతీరేవాఽస్యాముష్మిలోకే కామదుఘా భవన్త్యథో
 ఖల్వాహురేతా వా ఇన్తస్య పృశ్నయః కామదుఘా యద్ధరియోజనీరితి తస్మాద్బహ్విభిః
 శ్రీణీయాదృక్సామే వా ఇన్తస్య హరీ సోమపానౌ తయోః పరిధయ ఆధానం
 యదప్రహృత్య పరిధీశ్శహుయాదన్తరాధానాభ్యా- [౩౩] జ్ఞాసం ప్ర యచ్ఛేత్ప్రహృత్య
 పరిధీశ్శహోతి నిరాధానాభ్యామేవ ఘాసం ప్ర యచ్ఛత్యున్నేతా జుహోతి యాతయామేవ
 హ్యేతర్హ్యధ్వర్యుః స్వగాకృతో యదధ్వర్యుర్జుహుయాద్యథా విముక్తం పునర్యునక్తి
 తాదృగేవ తచ్ఛీర్షన్నధి నిధాయ జుహోతి శీర్షతో హి స సమభవద్విక్రమ్య జుహోతి
 విక్రమ్య హీన్తో వృత్రమహన్తన్ముద్ద్యై పశవో వై హరియోజనీర్యధన్ భిన్ద్యాదల్పా [౩౪]
 ఏనం పశవో భుజ్జన్త ఉప తిష్ఠేరన్ యన్న సమ్భిన్ద్యాద్భుహవ ఏనం పశవోఽభుజ్జన్త ఉప
 తిష్ఠేరన్మనసా సమ్బాధత ఉభయం కరోతి బహవ ఏవైనం పశవో భుజ్జన్త ఉప తిష్ఠన్త
 ఉన్నేతర్యుపహవమిచ్ఛన్తే య ఏవ తత్ర సోమపీధస్తమేవాఽవ రున్ధత ఉత్తరవేద్యాం ని

పపతి పశవో వా ఉత్తరవేదిః పశవో హరియోజనీః పశుష్వేవ పశూన్పుతి ష్టాపయన్తి॥[38]

అశ్రీణాదన్తరాధానాభ్యామల్పాస్థిపయన్తి॥6.5.9॥

గ్రహాన్ వా అను ప్రజాః పశవః పు జాయన్త ఉపాగ్శ్వన్తర్యామావజావయః శుక్రామన్థినౌ
పురుషౌ ఋతుగ్రహనేకశఫా ఆదిత్యగ్రహం గావ ఆదిత్యగ్రహో
భూయిష్ఠాభిర్ఋగ్భిర్గృహ్యతే తస్మాద్గావః పశూనాం భూయిష్ఠా యత్త్రిరుపాగ్శూగ్
హస్తీన విగృహ్యతి తస్మాద్ద్వా త్రీనజా జనయత్యథావయో భూయసీః పితా వా ఏష
యదాగ్రయణః పుత్రః కలశో యదాగ్రయణ ఉపదస్యేత్కలశాద్గృహ్ణీయాద్యథా పితా [38]
పుత్రజ్జీక్షిత ఉపధావతి తాదృగేవ తద్యత్కలశ ఉపదస్యేదాగ్రయణాద్గృహ్ణీయాద్యథా
పుత్రః పితరం క్షిత ఉపధావతి తాదృగేవ తదాత్మా వా ఏష యజ్ఞస్య యదాగ్రయణో
యద్గ్రహో వా కలశో వోపదస్యేదాగ్రయణాద్గృహ్ణీయాదాత్మన ఏవాధి
యజ్ఞన్నిష్కరోత్యవిజ్ఞాతో వా ఏష గృహ్యతే యదాగ్రయణః స్థాల్యా గృహ్యతి వాయవ్యేన
జుహోతి తస్మాద్- [39] గర్భేణావిజ్ఞాతేన బ్రహ్మహోవభృథమవ యన్తి పరా
స్థాలీరస్యస్త్వద్వాయవ్యాని హరన్తి తస్మాద్ద్వియజ్ఞాతాం పరాస్యస్త్వత్పుమాగ్శగ్
హరన్తి యత్పురోరుచమాహ యథా వస్యస ఆహరతి తాదృగేవ తద్గ్రహజ్ఞాహ్యతి యథా
వస్యస ఆహృత్య ప్రాకహ తాదృగేవ తద్యథానయతి యథా వస్యస
ఉపనిధాయావక్రామతి తాదృగేవ తద్యద్వై యజ్ఞస్య సామ్నా యజుషా క్రియతే శిథిలం
తద్యద్భవా తద్దృఢం పురస్తాదుపయామా యజుషా గృహ్యన్త ఉపరిష్టాదుపయామా
ఋచా యజ్ఞస్య ధృత్వై॥[40]

యథా పితా తస్మాదపక్రామతి తాదృగేవ తద్యదష్టాదశ చ॥6.5.10॥

ప్రాకన్యాని పాత్రాణి యుజ్యన్తే నాకన్యాని యాని పరాచీనాని ప్రయుజ్యన్తేముమేవ

తైర్లోకమభి జయతి పరాజీవ హ్యసౌ లోకో యాని పునః ప్రయుజ్యంతే ఇమమేవ
 తైర్లోకమభి జయతి పునఃపునరివ హ్యయం లోకః ప్రాన్యాని పాత్రాణి యుజ్యంతే
 నాన్యాని యాని పరాచీనాని ప్రయుజ్యంతే తాన్యన్వోషధయః పరా భవంతి యాని పునః [3౯]
 ప్రయుజ్యంతే తాన్యన్వోషధయః పునరా భవంతి ప్రాన్యాని పాత్రాణి యుజ్యంతే నాన్యాని
 యాని పరాచీనాని ప్రయుజ్యంతే తాన్యన్వారణ్యాః పశవోరణ్యమప యంతి యాని పునః
 ప్రయుజ్యంతే తాన్యను గ్రామ్యాః పశవో గ్రామముపావయంతి యో వై గ్రహాణాం నిదానం
 వేద నిదానవాన్భవత్యాజ్యమిత్యుక్తం తద్వై గ్రహాణాం నిదానం యదుపాగ్ంశు శగ్ంసతి
 త- [౪౦] దుపాగ్శ్వంతర్యామయోర్యదుచై చ్చస్తదితరేషాం గ్రహాణామేతద్వై గ్రహాణాం
 నిదానం య ఏవం వేద నిదానవాన్భవతి యో వై గ్రహాణాం మిథునం వేద ప్ర ప్రజయా
 పశుభిర్మిథునైర్జాయతే స్థలీభిరస్యే గ్రహ గృహ్యంతే వాయవ్యైరన్య ఏతద్వై గ్రహాణాం
 మిథునం య ఏవం వేద ప్ర ప్రజయా పశుభిర్మిథునైర్జాయత ఇన్తస్త్వష్టుః
 సోమమభీషహాపిబధ్న విష్వజ్- [౪౦] వ్యార్చభధ్న ఆత్మన్నారమణన్నావిన్తధ్న
 ఏతాననుసవనం పురోడాశానపశ్యతాన్నిరవపత్తిర్వై స ఆత్మన్నారమణమకురుత
 తస్మాదనుసవనం పురోడాశా నిరుప్యంతే తస్మాదనుసవనం పురోడాశానాం
 ప్రాశ్ణీయాదాత్మన్నేవాకరమణజ్కరుతే నైనగ్ం సోమోతి పవతే బ్రహ్మవాదినో వదంతి
 నర్చా న యజుషా పజ్జైర్కాప్యతేకథ కిం యజ్ఞస్య పాజ్కుత్వమితి ధానాః కరమ్భః
 పరివాపః పురోడాశః పయస్యా తేన పజ్జైర్కాప్యతే తద్యజ్ఞస్య పాజ్కుత్వమ్||[౪౧]

భవంతి యాని పునశ్శగ్ంసతి తద్విష్వజ్శ్చాతుర్దశ చ||6.5.11||

ఇన్ద్రో వృత్రాయాకయుర్వై యజ్ఞేన సువర్గాయేన్ద్రో మరుద్భిరదితిరన్తర్యామపాత్రేణ ప్రాణ ఉపాగ్ంశుపాత్రేణేన్ద్రో
 వృత్రమహస్తస్య గ్రహాన్ప్రాన్యాన్యేకాదశ||11||

ఇన్ద్రో వృత్రాయ పునర్ ఋతునాకహ మిథునం పశవో నేష్టః పత్నీముపాగ్ంశ్వన్తర్యామయార్ది చత్వారిగ్ంశత్||౪౨||

ఇన్ద్రో వృత్రాయ పాజ్కుత్వమ్||

॥హరిః ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥

॥ఇతి షష్ఠ కాణ్డే పంచమః ప్రశ్నః॥